

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací oblast :	Člověk a jeho svět
Předmět :	Vlastivěda
Téma :	Keltové
Ročník:	4.- 5.
Popis:	naučný text o Keltech a zábavné úkoly pro žáky, při jejichž řešení využijí žáci znalosti a dovednosti z českého jazyka a matematiky
Očekávaný výstup:	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území čte s porozuměním text přiměřené náročnosti
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Autor:	Mgr. Ivana Sixtová
Poznámky:	PI byl vytvořen v rámci projektového vyučování „Po stopách našich předků“, při kterém jsme opakovali učivo 4. ročníku pro jeho řešení doporučuji zvolit kooperativní vyučování

Po stopách našich předků

Šotek nám z textu vymazal nějaká písmena a slova. Písmena doplňte, chybějící slova zjistíte, když správně splníte všechny úkoly. Pak je jistě dokážete doplnit na správná místa v textu. Tak s chutí do toho a půl je hotovo.

KELTOVÉ

Keltové a jeden z jejich kmenů – Bójové (v překladu Strašní) – to jsou první ob - vatelé naší země, které umíme pojmenovat. Objevili se u nás kolem roku 400 před naším letopočtem, během dob - železné. Podle kmene Bójů začali Římané označovat naši zemi _____, země Bójů. Pod tímto jménem vešli - Čechy do povědom - Evrop - po mnoho následujících staletí. Keltové b - vali až 170 cm v - socí, světlolvasí, modroocí. Byli především v - borní bojovníci, ovšem m - strně ovládal - také řemesla – kovářstv - , hrnčířstv - , šperkařství, sklářství. Znali hrnčířský kruh, používali řadu železných nástrojů – kladiva, kleště, nůžky, pil - a hřeb - ky. Uměli vařit p - vo, zejména z ječmene, byli zdatní obchodníci. Na našem územ - razil - m - nce – zlaté pl - šky m - skovitého tvaru, kterým říkáme _____.

Keltové dobývali a rýžovali zlato v náplavech Otavy a jejích přítoků. Jako první mohli razit mince nejen bronzové a stříbrné, ale i zlaté, mnohé z nich s nápisy. A tyto nápisy na mincích jsou prvním doloženým písmem u nás.

Keltové žili v opevněných sídlištích, které Římané nazývali _____. Keltové zde uprostřed opevnění měli na kamenné podezdívce důmyslné dřevěné stavby, dokonce i studny vykládané kameny a dřevem. Celé hradiště chránily široké hradby z nasucho kladených kamenů.

Keltové byli vyspělými zemědělci a chovateli dobytka. Zdokonalili hutnictví železa a dalších kovů. Dokázali vyrobit železnou kosu a železnou radlici, což urychlilo vývoj zemědělství. Ze soustavy kos vyrobili dokonce žací stroj. V keltské kovářské dílně bychom našli nástroje, jež se dodneška takřka nezměnily: kladivo, srp, sekera, kleště, pilníky, průbojník, kovadlinka, nůžky na plech. Poprvé je u nás doloženo sklářství – vyráběli korále, náramky, čiré sklo i sklo zářící barvami. Specialitou bylo ultramarinové sklo. Keltové první u nás znali hrnčířský kruh, jako první v Evropě nosili kalhoty. Látku tkali na stavu. Stavěli mosty a silnice.

Proslulost si získali keltští kněží – _____. Ti rozhodovali o všech sporech a vynášeli rozsudky. Z keltské kultury se nám zachovalo uctívání keltských svátků. Církev jim později přiřadila křesťanské svátky. Dodnes se uctívá:

Samain – 1. listopadu – keltský nový rok, byl to svátek zesnulých, kteří se na ten den vraceli do svého domu, aby se ohřáli u ohně. U nás jsou to Dušičky (2. 11.).

Beltine (= oheň) – 1. května – rozpuk jara, kdy se zapalovaly ohně, končila zimní moc čarodějnic a ty byly vyháněny upalováním. U nás je to 30. dubna pálení čarodějnic.

Imbole – 1. února – naše Hromnice (2. 2.), celou noc hořely svíce a přivolávala se bohyně rostlinstva Brigita. U nás se na Hromnice světily v kostele svíce – hromničky, které se zapalovaly při bouři, aby uchránily dům před pohromou.

Použité zdroje:

1. 1. 2011 Encyklopedie Keltů. Dostupné z KELTOI, obč. sdružení, <http://www.keltove.cz/>
1. 1. 2011 Keltové – základní informace. Dostupné z <http://www.boii.cz/09-keltove/index.php>

Jestliže jste si pozorně přečetli povídání o Keltech, bude pro vás hračkou vyluštit první tajenku a její znění doplnit na správné místo do textu. Tak s chutí do toho!

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

1. první obojetná souhláska z keltského svátku jara
2. druhá samohláska z věci, kterou nosili Keltové jako první
3. první souhláska z církevního svátku, který se u nás slaví 2. února
4. samohláska, která se vyskytuje nejčastěji v názvu doby, ve které žili Keltové na našem území
5. jediná obojetná souhláska v názvu rostliny, ze které Keltové vařili pivo
6. jediná samohláska, která se objevuje ve všech názvech keltských svátků
7. první samohláska z názvu kovu, který Keltové rýžovali v řece Otavě

Vyspělejším způsobem obchodu než směna zboží za zboží bylo obchodování prostřednictvím mincí. Keltové získali znalost jejich výroby a používání od Římanů, obyvatel mocné starověké říše. Největší český poklad starých keltských mincí se našel na Rokycansku.

Když správně doplníte doplňovačku, zjistíte jméno obce, u které byl poklad nalezen.

1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

1. Žací náčiní, které vyráběli Keltové v kovářské dílně a používáme ho dodnes.
2. Kov, podle kterého je pojmenováno jedno období pravěku.
3. Keltská sídliště chránily kamenné
4. Barva keltských očí.
5. Keltové vyrobili ze soustavy kos žací
6. Při výrobě hliněných nádob používali Keltové hrnčířský
7. Mince Keltové vyráběli z bronzu, stříbra a
8. Vzácny kov rýžovali Keltové v náplavech řeky

Tajenka:

Víte, kam doplnit v textu slovo, které zjistíte, když budete správně počítat?

A	B	C	D	E	F	G	H	CH	I	J	K	L
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

1. $244 - 60 \times 4 = \dots\dots\dots$
2. $126 : 6 = \dots\dots\dots$
3. $(235 + 85) : (28 + 12) = \dots\dots\dots$
4. $96 - 16 \times 5 = \dots\dots\dots$
5. $100 - 36 - 20 - 22 = \dots\dots\dots$
6. $360 : 6 : 5 = \dots\dots\dots$
7. $1000 : 10 : 2 : 2 = \dots\dots\dots$

Keltové se hodně naučili od Římanů, obyvatel staré mocné říše. I my jsme se od nich něco naučili – římské číslice, vzpomínáte? Jestliže si je dobře pamatujete, jistě pomoci předchozí tabulky snadno vyluštíte další slovo z textu a doplníte ho na správné místo.

1. XX - IV = $\dots\dots\dots$
2. XL - XXIII = $\dots\dots\dots$
3. LI : III = $\dots\dots\dots$
4. M : C = $\dots\dots\dots$
5. X - VI = $\dots\dots\dots$
6. M : M = $\dots\dots\dots$

A na řadě je poslední slovo z textu. Zjistíš ho, když si zapíšeš první písmena z opozit:

1. Noc x $\dots\dots\dots$
2. Smutek x $\dots\dots\dots$
3. Probouzí se x $\dots\dots\dots$
4. Y x $\dots\dots\dots$
5. Krátký x $\dots\dots\dots$
6. Zavřený x $\dots\dots\dots$
7. Nízký x $\dots\dots\dots$
8. É $\dots\dots\dots$

Doplň pětílístek na téma Keltové:

Keltové

Jací byli _____

Co dělali _____

Věta o Keltech _____

Slovo, které tě napadne,
když se řekne Keltové _____

Jestliže jste si pozorně přečetli povídání o Keltech, bude pro vás hračkou vyluštit první tajenku a její znění doplnit na správné místo do textu. Tak s chutí do toho!

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
B	O	H	E	M	I	A

1. první obojetná souhláska z keltského svátku jara (Beltine)
2. druhá samohláska z věci, kterou nosili Keltové jako první (kalhoty)
3. první souhláska z našeho církevního svátku, který se u nás slaví 2. února (Hromnice)
4. samohláska, která se vyskytuje nejčastěji v názvu doby, ve které žili Keltové na našem území (železná)
5. jediná obojetná souhláska v názvu rostliny, ze které Keltové vařili pivo (ječmen)
6. jediná samohláska, která se objevuje ve všech názvech keltských svátků (i)
7. první samohláska z názvu kovu, který Keltové rýžovali v řece Otavě (zlato)

Vyspělejším způsobem obchodu než směna zboží za zboží bylo obchodování prostřednictvím mincí. Keltové získali znalost jejich výroby a používání od Římanů, obyvatel mocné starověké říše. Největší český poklad starých keltských mincí se našel na Rokycansku.

Když správně doplníte doplňovačku, zjistíte jméno obce, u které byl poklad nalezen.

1.		S	R	P				
2.		B	R	O	N	Z		
3.	H	R	A	D	B	Y		
4.				M	O	D	R	Á
5.	S	T	R	O	J			
6.				K	R	U	H	
7.			Z	L	A	T	A	
8.	O	T	A	V	Y			

9. Žací náčiní, které vyráběli Keltové v kovářské dílně a používáme ho dodnes.
10. Kov, podle kterého je pojmenováno jedno období pravěku.
11. Keltská sídliště chránily kamenné
12. Barva keltských očí.
13. Keltové vyrobili ze soustavy kos žací
14. Při výrobě hliněných nádob používali Keltové hrnčířský
15. Mince Keltové vyráběli z bronzu, stříbra a
16. Vzácny kov rýžovali Keltové v náplavech řeky

Tajenka: PODMOKLY

Víte, kam doplnit v textu slovo, které zjistíte, když budete správně počítat?

A	B	C	D	E	F	G	H	CH	I	J	K	L
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

5. $244 - 60 \times 4 = 4$ **D** 5. $100 - 36 - 20 - 22 = 22$ **V**
 6. $126 : 6 = 21$ **U** 6. $360 : 6 : 5 = 12$ **K**
 7. $(235 + 85) : (28 + 12) = 8$ **H** 7. $1000 : 10 : 2 : 2 = 25$ **Y**
 8. $96 - 16 \times 5 = 16$ **O**

Keltové se hodně naučili od Římanů, obyvatel staré mocné říše. I my jsme se od nich něco naučili – římské číslice, vzpomínáte? Jestliže si je dobře pamatujete, jistě pomoci předchozí tabulky snadno vyluštíte další slovo z textu a doplníte ho na správné místo.

4. XX - IV = 16 **O** 4. M : C = 10 **I**
 5. XL - XXIII = 17 **P** 5. X - VI = 4 **D**
 6. LI : III = 17 **P** 6. M : M = 1 **A**

A na řadě je poslední slovo z textu. Zjistíš ho, když si запиš první písmena z opozit:

1. Noc x den 5. Krátký x dlouhý
 2. Smutek x radost 6. Zavřený x otevřený
 3. Probouzí se x usíná 7. Nízký x vysoký
 4. Y x i 8. Ě

Doplň pětílístek na téma Keltové:

Keltové

Jací byli _____

Co dělali _____

Věta o Keltech _____

Slovo, které tě napadne,
když se řekne Keltové _____